

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Starečka a soudců JUDr. Jiřího Hesse a JUDr. Michala Krenka Ph.D. v právní věci žalobce: **ČEZ Distribuce, a .s.**, IČ: 27232425, se sídlem Děčín 4, Teplická 874/8, proti žalovanému: **HYDROGEOLOGIE CHRUDIM, spol. s r.o.**, IČ: 47470631, se sídlem Chrudim, Novoměstská 10, zast JUDr. Václavem Luřchou, advokátem, Opatovická 18, Praha 1, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného České pojišťovny, IČ: 45272956, se sídlem Spálená 16, Praha 1 o zaplacení částky 425 000 Kč s přísl k odvolání žalobce do rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 43 Cm 200/2001-350 z 13. 11. 2009

t a k t o:

I. Rozsudek soudu prvního stupně ze dne 13.11.2009 se ve výroku I. mění tak, že zní:

1) Žaloba ohledně zaplacení částky 212.500,-Kč s přísl. se zamítá.

2) Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 212.500,-Kč s úrokem z prodlení z této částky v sazbě 10% p.a. od 15.2.2001 do zaplacení, a to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Ve výroku II. se mění rozsudek soudu prvního stupně tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobce je povinen nahradit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové 7.912,-Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinen nahradit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové 7.912,-Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Rozsudkem ze 13.11.2009, v pořadí druhém, soud I. stupně opět zamítl žalobu o náhradu škody. Zatímco první rozsudek byl zdůvodněn především tak, že škoda byla způsobena vis maior (náhlým poryvem větru; tento rozsudek byl usnesením odvolacího soudu zrušen), odůvodnění druhého rozsudku spočívalo v aplikaci ustanovení § 9, odst. 4 a 7 zákona č. 222/1994 Sb. s tím, že žalovaný sice odpovídá za škodu, která při výbuchu (při trhavých pracích) vznikla, nikoliv však za škodu vzniklou 3. osobě v důsledku přerušení dodávek elektrické energie, když žalobce měl právo omezit nebo přerušit dodávku elektrické energie při odstraňování poruch na zařízení pro její přenos.

Žalobce podal do tohoto rozsudku odvolání, které po výzvě zdůvodnil námitkou nesprávného právního posouzení věci (včetně nedostatečně určitého odkazu na příslušnou právní normu); zdůraznil znovu, že žalovaný byl upozorněn na nebezpečnost činnosti v ochranném pásmu s tím, že žalobce byl dle ust. § 420a) OZ povinen hradit škodu. Závěr napadeného rozsudku o zamítnutí žaloby s odkazem na ust. § 9 odst. 4 a 7 zákona 222/1994Sb. dne kvalifikoval jako neopodstatněný s tím, že nemá zákonnou oporu; sám rozsudek označil za nepřezkoumatelný.

Navrhl proto změnu napadeného rozsudku tak, aby žalobě bylo vyhověno.

Žalovaný se vyjádřil především k námitce nepřezkoumatelnosti a shledal ji za účelovou - s patřičným vysvětlením - a navrhl potvrzení napadeného rozsudku.

K nařízenému odvolacímu jednání se žalobce nedostavil (jeho omluva byla odvolacímu soudu doručena až den po jednání), proto věc projednal v nepřítomnosti žalobce.

Žalovaný setrval na svém odvolacím návrhu potvrdit napadený rozsudek; svou argumentaci shrnul tak, že žalobce neměl právo zavazovat k náhradě škody jiného, žalovaný že sice není přesvědčen o tom, že škodu způsobil, ovšem i kdyby tomu tak bylo, nebyl žalobce povinen škodu cukrovaru uhradit, a tedy ani žalovaný žalobci. Doplnil ji pak poukazem na své vlastní zjištění - že všechny ostatní cukrovary byly zajištěny proti výpadku elektrické energie, a že by bylo nanejvýš vhodné, kdyby byl takto zajištěn i tento cukrovar. Jestliže ovšem nebyl, měl na vzniklé škodě vysokou míru spoluúčasti.

Odvolací soud zopakoval důkaz znaleckým posudkem ing. Jiřího Kadrmana (se zaměřením na jeho rozhodné pasáže) a věc pak posoudil v intencích podaného odvolání (§ 212 o.s.ř.), přičemž se zabýval nejdříve procesněprávní námitkou odvolatele. Tu však musel odmítnout jako nedůvodnou.

Napadený rozsudek obsahuje odkaz na § 9, odst. 4 a 7, na 2 místech - poprvé hned v 2. odst. odůvodnění, a to i s uvedením, že jde o ustanovení zákona 222/1994 Sb. a podruhé v závěru jeho odůvodnění (před pasáží o nákladech řízení). Zde sice není uvedeno, o který zákon jde, ale ze zmíněného 2. odst. odůvodnění i celkového kontextu je to zřejmé.

Naopak zřejmě není, co přesně má na mysli odvolatel u další námitky – soud I. stupně opírá své rozhodnutí o § 9 odst. 4 a 7 zák. 222/1994 Sb., jak již bylo uvedeno, - když odvolatel tvrdí, že tento závěr nemá zákonnou oporu.

Přisvědčit však nelze ani žalovanému, pokud tvrdí, že škodu nezpůsobil - je nepochybné, že výbuch, který způsobil žalovaný svou činností, odmrštil drát a ten způsobil zkrat. Příčinná souvislost mezi jednáním žalovaného a vzniklou škodou je tedy evidentní.

Jádrem odvolacího přezkumu bylo tedy posouzení, zda podmínky pro aplikaci s § 9 odst. 4 písm. d) (žádná další lineá tohoto odstavce v úvahu nepřichází) a odst. 7 zákona 222/1994 Sb. byly naplněny, tedy zda v daném případě šlo o „poruchu na zařízení pro rozvod energie“, jak má zákon na mysli; pokud ano, byla by ve smyslu odst. 7 téhož ustanovení zákona náhrada škody a ušlého zisku vyloučena.

Vrchní soud je přesvědčen, že při tomto posuzování je nutno vyjít především z účelu a smyslu zákona i postavení ČEZ jako (v té době) prakticky monopolního dodavatele elektrické energie s určitým z toho vyplývajícím jeho výsadním postavením a oprávněními na jedné straně, avšak také povinnostmi na straně druhé. (např. uzavřít s každým interesantem smlouvu o odběru elektrické energie), především s povinností zajišťovat dodávky elektrické energie. Za tím účelem byl také vybaven zvláštními nadstandartní oprávněními (viz § 9 odst. 11 tohoto zákona). Smyslem této úpravy bylo poskytnout dodavateli elektrické energie (resp. i dalších médií) určitou ochranu v míře potřebné. Cílem úpravy však nebylo poskytovat takovou ochranu osobám dalším (např. kooperantům či kontrahentům dodavatele) resp. vůbec upravovat jejich postavení zvláštním způsobem (jako postavení dodavatelů médií), k tomu nebyl žádný důvod.

Stanovisku žalovaného nenasvědčuje ani gramatický ani logický výklad - výraz porucha je užíván zpravidla v případě, kdy v důsledku zejména delšího užívání věci (každá věc má určitou životnost) nebo zvýšeného namáhání dojde ke ztrátě funkčnosti (a to v důsledku poškození některé součástky užíváním). Naproti tomu v případě poškození věci působením vnější síly, vyvolané jinou osobou, používáme obvykle formulaci, že došlo ke škodě. Vrchní soud tedy po důkladném zvážení této otázky dospěl k závěru, že v daném případě nešlo o poruchu ve smyslu zákona č. 222/1994 Sb. a že tedy na žalobce nedopadá výjimka ust. § 9 odst. 7 tohoto zákona a škodu jiné osobě, vzniklé v důsledku přerušení dodávky elektrické energie (kterou byl povinen zajišťovat), musel cukrovaru hradit.

Zapravdu však dal odvolací soud žalovanému ohledně poslední částí jeho obrany. Ze znaleckého posudku znalce ing. Jiřího Kadrmana je zřejmé, že i krátkodobé přerušení chodu některých zařízení cukrovaru vyvolá biologické procesy, znamenající další ztráty ve výrobě (kromě vlastního výpadku výroby) v důsledku znehodnocení suroviny. Proto (což má odvolací soud za prokázáno nejen z tvrzení žalovaného, ale i z výsledků dotazu soudu I. stupně) se cukrovary v rámci své preventivní a zádržné činnosti proti vzniku takových škod, ke kterým by jinak nutně docházelo, zajišťují vybudování náhradního zdroje elektrické energie. Jestliže tak tento cukrovar neučinil, škodu do jisté míry umožnil, přesněji nezabránil jejímu vzniku, ač mohl.

Vrchní soud proto rozhodl, že žalobci nemůže být přiznána z tohoto důvodu náhrada jemu vzniklé škody v plné výši (žalovaný musí hradit žalobci jen to, co musel žalobce hradit cukrovaru a nesplnění prevenční zadržovací povinnosti cukrovaru mohl a měl žalobce namítat).

Žalovaný namítá, že žalobce neprokázal ani výši škody. Je nutno tedy poukázat na závěry znaleckého posudku ing. Jiřího Kadrmana a tabulky průměrného denního zpracování řepy a průměrné denní výroby cukru v [REDACTED] 2000 (obsažené v jeho posudku, viz č.l. 290 soudního spisu). Z nich se podává, že v den přerušení dodávky elektrické energie [REDACTED] 2000 došlo k výraznému poklesu jak zpracování řepy, tak výroby cukru i k dalším škodám (znehodnocení suroviny, k vícenákladům), a výši těchto škod znalec také stanovil, když z celkové cukrovarem vyčíslené škody 852.071,- Kč vzal v úvahu jen škody z [REDACTED] 2000 (ve vyúčtování cukrovaru byly uváděny škody údajně vzniklé [REDACTED] 2000) a spočetl je na částku 384.006,- Kč.

Odvolací soud neměl důvod o závěrech znalce pochybovat (ani účastníci k jeho závěrům žádné závažnější připomínky nevznесли), proto z nich vyšel a vzal za prokázanou škodu v této výši. Vzhledem ke zmíněnému zanedbání preventivní a zádržné povinnosti cukrovaru přiznal však na náhradu škody žalobci jen částku 212 500 Kč s přísl, tedy poloviční ve vztahu k tomu, co žalobce cukrovaru uhradil; jde o zhruba 55 % skutečné škody cukrovaru [REDACTED] 2000 vzniklé (a současně závazku žalobce).

Vzhledem k prakticky polovičnímu úspěchu žalobce i žalovaného ve věci nepřiznal odvolací soud žádnému z nich náklady řízení, a to v žádném stupni.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

Proti výroku II. tohoto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové.

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí není přípustné dovolání, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové, dospěje odvolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 16. srpna 2011

JUDr. Jiří Stareček v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
[REDACTED]